

Tolldirektoratet

Vår dato: 30.08.2023
Deres dato: 30.05.2023
Vår referanse: Agnes Brandt
Deres referanse: 22/32181

Hørings svar – forslag om utfasing av dagens direktekjøringsordning og innføring av digital melde- og opplysningsplikt

NHO viser til høringsbrev 30. mai 2023 med forslag om utfasing av dagens direktekjøringsordning og innføring av digital melde- og opplysningsplikt.

NHO viser til hørings svaret fra NHO Logistikk og Transport, og vil også knytte egne merknader til hørings forslaget.

I september i 2022 sendte Tolletaten det første forslaget om endringer i regelverket på høring. NHO og NHO Logistikk og Transport sendte hørings svar med merknader til forslaget som ble presentert. I likhet med flere andre aktører ble det blant annet pekt på at tidsaspektet var for kort og NHO mente at det måtte vurderes om iverksettelsen av hele eller deler av forslaget burde utsettes. I den nye høringen foreslår Tolletaten blant annet at iverksettelsestidspunktet for digital melde- og opplysningsplikt og avviklingen av direktekjøringsordningen utsettes til 1. april 2025. Det opprinnelige forslaget var henholdsvis januar 2025 og mars 2024. NHO mener at dette er positivt og vil bidra til en bedre gjennomføring av endringene for både myndighetene og de næringsdrivende.

I høringen fra september i fjor ble det varslet at det ville komme et ytterligere høringsnotat hvor de foreslåtte endringene vil bli omtalt mer detaljert. Høringsnotatet som har kommet nå omtaler forslagene og den nye tidslinjen. Samtidig er ikke forslagene presentert detaljert med konkrete omtaler av hvordan gjennomføringen skal skje i praksis.

De foreslåtte endringene har stor praktisk betydning for næringslivet. Omleggingen innebærer at det må etableres nye datasystemer og rutiner, og at det kan bli behov for endring i bemanningssituasjonen for bransjen. For at bransjen skal kunne gjennomføre endringene fra 1. april 2025 må de ha tid til å implementere dette. Tilbakemeldingene til NHO-systemet fra de næringsdrivende har vært at denne høringen ikke gir tilstrekkelig informasjon til å kunne danne grunnlag for blant annet utvikling av nye datasystemer. Om forslagene skal være praktisk gjennomførbare, må informasjonen og dialogen med næringslivet gi tilstrekkelig informasjon til at de kan forberede og innrette seg på endringene som kommer.

Forslaget i høringen inneholder ikke en sikkerhetsventil for situasjoner der varer som ankommer grensen av ulike årsaker ikke kan deklarerer ved ankomst. Med direktekjøringsordningen har ikke dette vært et problem, men uten en form for sikkerhetsventil for slike situasjoner vil det oppstå praktisk vanskelige situasjoner, spesielt der deler av en stykkgodsforsending ikke kan deklarerer. Når eventuelle feil i en deklarasjon må rettes før grensepassering, vil det også stille krav til

bemanningen i speditørfirmaene. Korte ledetider kan også være utfordrende. NHO mener at det må utarbeides forslag til unntaksbestemmelser der slike situasjoner hensyntas.

Tidligere i år publiserte EU-kommisjonen et forslag til ny tollreform. Kommisjonen foreslår å forenkle tollprosedyrene for næringslivet. En del av forslaget er nye regler for import, og reduksjon i kompleksiteten i systemet og administrative byrder. De næringsdrivende skal kunne forholde seg til en portal når de gir informasjon til tollmyndighetene. Kommisjonen ønsker også å bygge videre på den eksisterende ordningen med Authorised Economic Operators (AEO-ordningen) og innfører ""Trust and check" trader." Det er nærmere vilkår for å bli definert som en slik aktør. Det innebærer fordeler blant annet mht. kontroller, og gjennomsiktighet i elektroniske systemer skal på sikt erstatte deklareringsystemet.

NHO mener at det er positivt at Tolletaten ønsker å gå bort fra papirdokumentasjon på grensen og digitalisere melde- og opplysningsplikten. Samtidig skal dette etableres som et separat system. EU jobber mot at de næringsdrivende skal forholde seg til en portal. NHO mener at det bør arbeides mot en samordning av systemene. Det vil gjøre prosessen enklere og lettere tilgjengelig, og senke de administrative kostandene.

Transportbransjen er preget av store og seriøse aktører. EUs ""Trust and check" trader"-system forenkler tollprosessene noe for disse. Selv om Norge har flere ordninger for tilsvarende aktører, er de ikke like omfattende som de nye forslagene fra kommisjonen. NHO mener at det burde vurderes om det er mulig å innføre flere lettelsener for seriøse aktører som oppfyller krav tilsvarende ""Trust and check" trader"-systemet.

Melde- og opplysningsplikten og deklarereringen inneholder i noen grad overlappende informasjon som må leveres i ulike systemer. En av hovedprioriteringene i regjeringens IKT-politikk er "kun en gang," som innebærer at forvaltningen skal gjenbruke informasjon i stedet for å spørre brukerne på nytt om forhold de allerede har opplyst. Dette er drøftet i Meld. St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge - IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet. NHO mener at Tolletaten må se på mulighetene for å i større grad gjenbruke informasjonen i de ulike systemene.

Vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon
Næringspolitisk avdeling

Agnes Brandt
skattejurist